ບົດທີ 2 ໂລຊິກເກດພື້ນຖານ (Logic gates)

2.1 ບົດນຳ

ອຸປະກອນໃນວົງຈອນດິຈິຕອນເອເລັກໂຕຣນິກທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ ໃນການຕັດສິນໃຈມີຊື່ເອີ້ນວ່າ: ໂລຈິກເກດ (Logics Gates) ຊຶ່ງໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຈະມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 1 ອິນພຸດ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ ແຕ່ ຈະມີເອົ້າພຸດ ພຸງໆເອົ້າພຸດດູງວເທົ່ານັ້ນ. ໂລຈິກເກດຫັງໝົດມີຈຳນວນ 7 ຊະນິດໄດ້ແກ່: ນ໋ອດເກດ ຫຼື ອິນເວີເຕີ (NOT Gate), ອໍເກດ (OR Gate), ແອນເກດ (AND Gate), ແນນເກດ (NAND Gate), ນໍເກດ (NOR Gate), ເອັກຄຣູຊີຟອໍເກດ (Exclusive-OR Gates) ແລະ ເອັກຄຣູຊີຟນໍ ເກດ (Exclusive-NOR Gates) ການນຳເອົາໂລຈິກເກດ ແຕ່ລະຊະນິດ ຫຼື ຊະນິດດຸງວກັນມາຕໍ່ ຮ່ວມກັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຕັດສິນໃຈໃນການເສືອກຂໍ້ມູນອິນພຸດ ເພື່ອສົ່ງອອກທາງດ້ານເອົ້າພຸດຈະ ເອີ້ນວ່າ:ວົງຈອນໂລຈິກເກດ ສຳຫຼັບຂໍ້ມູນທີ່ເປັນອິນພຸດຈະມີຄ່າສະຖານະເປັນໂລຈິກ 1 ຫຼື 0 ເອີ້ນ ວ່າ: ຕົວປຸ່ງນອິນພຸດ ຈະໃຊ້ອັກສອນພາສາອັງກິດຕົວພົມໃຫຍ່ເປັນຕົວແທນເຊັ່ນ: A, B ຫຼື C ເປັນຕົ້ນ ແລະ ຂໍ້ມູນທາງດ້ານເອົ້າພຸດຈະມີສະຖານະເປັນ 1 ຫຼື 0 ເທົ່ານັ້ນ. ໃນການອອກແບບວົງ ຈອນໂລຈິກເກດອາດຈະໃຊ້ໂລຈິກເກດຕົວດຸງວ ຫຼື ຫຼາຍໆຕົວ ໂດຍນຳມາຕໍ່ຮ່ວມກັນເປັນວົງຈອນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ໃນການອອກແບບວົງຈອນໂລຈິກເກດ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ຄຸນລັກສະນະຂອງເກດ, ສັນຍາ ລັກ, ຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງ ແລະ ການທຳງານຂອງເກດແຕ່ລະຊະນິດເປັນພື້ນຖານ.

2.2 ຄຸນລັກສະນະຂອງໂລຈິກເກດໜຶ້ນຖານ (Attributed of Logics Gate)

ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ແທນຕົວກະທຳຂອງໂລຈິກຄື: ໂລຈິກເກດ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍວົງຈອນເອເລັກ ໂຕຣນິກ ສຳຫຼັບໂລຈິກເກດພື້ນຖານມີ 3 ຊະນິດໄດ້ແກ່: ນ໋ອດເກດ ຫຼື ອິນເວີເຕີ (NOT Gate), ອໍ ເກດ (OR Gate), ແອນເກດ (AND Gate) ໂລຈິກເກດດັ່ງກ່າວສາມາດເຮັດໜ້າທີ່ນຳມາໃຊ້ອອກ ແບບ ໂລຈິກເກດຕ່າງໆໄດ້ອີກ 4 ຊະນິດໄດ້ແກ່: ແນນເກດ (NAND Gate), ນໍເກດ (NOR Gate), ເອັກຄຣູຊີຟອໍເກດ (Exclusive-OR Gates) ແລະ ເອັກຄຣູຊີຟນໍເກດ (Exclusive-NOR Gates) ວົງຈອນເກດທັງ 7 ຊະນິດ ສາມາດນຳມາສ້າງເປັນວົງຈອນໂລຈິກເກດ ຫຼື ລະບົບດິຈິຕອນຕ່າງໆ ໂລຈິກເກດແຕ່ລະຊະນິດຈະມີຄຸນລັກສະນະສະເພາະຕົວແບ່ງອອກເປັນ 4 ແບບ ດັ່ງນີ້:

- ກ. ສັນຍາລັກ (Symbol): ໂລຈິກເກດແຕ່ລະຊະນິດຈະມີສັນຍາລັກແຕກຕ່າງກັນ ມີຂາທີ ສະແດງອິນພຸດ ແລະ ເອົ້າພຸດ ເພື່ອນຳມາໃຊ້ຊຽນວົງຈອນໂລຈິກໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ;
- ຂ. ຕາຕະລາງຄວາມຈິງ (Truth Table): ເປັນທີ່ໃຊ້ສະແດງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຂໍ້ມູນ ດ້ານອີນພຸດກັບຂໍ້ມູນດ້ານເອົ້າພຸດ ໂດຍຂໍ້ມູນດ້ານອີນພຸດແຕ່ລະຂາຈະມີສະຖານະເປັນໂລຈິກ 0 ຫຼື 1 ຈຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກ 0 ຫຼື 1 ດັ່ງນັ້ນ, ຈຳນວນສະພາວະທີ່ເກີດຂຶ້ນມີຄ່ຳເທົ່າກັບ 2º ເມື່ອ n ແມ່ນຈຳນວນຕົວປຸ່ງນດ້ານອິນພຸດເຊັ່ນ: ຖ້າໂລຈິກເກດມີ 2 ອິນພຸດ ຫຼື ຕົວປຸ່ງນດ້ານອິນ ພຸດມີ 2 ຕົວ ສະພາວະການທຳງານທີ່ເກີດຂຶ້ນແມ່ນ 2º ມີຄ່າເທົ່າກັບ 4 ສະພາວະ ແລະ ຖ້າໂລຈິກ ເກດມີ 3 ອີນພຸດ ກໍຈະມີສະພາວະການທໍາງານທີ່ເກີດຂຶ້ນແມ່ນ 2³ ມີຄ່າເທົ່າກັບ 8 ສະພາວະ.

ເພາະສະນັ້ນ, ໂລຈິກເກດແຕ່ລະຊະນິດຈະມີຕາຕະລາງຄວາມຈິງທີ່ສະແດງຄຸນສົມບັດກຳນົດ ການທຳງານຂອງອິນພຸດ ແລະ ເອົ້າພຸດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ບາງຄັ້ງຈຶ່ງມີຊື່ເອັ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ: ຕາຕະລາງການທຳງານ (Function Table).

ຄ. ສົມຜົນໂລຈິກເກດ (Logic Equation) ຫຼື ພຶດຊະຄະນີດບູລິນ: ໃຊ້ອະທິບາຍການທຳ ງານຂອງໂລຈິກເກດ ແຕ່ລະຊະນິດ ຫຼື ວົງຈອນໂລຈິກ ໂດຍຂຸງນເປັນສົມຜົນບູລິນ ເພື່ອອະທິບາຍ ຫຼື ສະຫຼຸບການທຳງານຂອງວົງຈອນໂລຈິກເກດ.

ງ. ໄດອະແກຣມເວລາ (Timing Diagram) ຫຼື ຮູບຄື້ນ (Wave Form): ໃຊ້ອະທິບາຍ ການທຳງານຂອງໂລຈິກເກດ ຫຼື ວົງຈອນດິຈິຕອນຕາມຊ່ວງເວລາທີ່ຜ່ານໄປ ເພື່ອຮູ້ວ່າໃນເວລາທີ່ ຜ່ານໄປໂລຈິກເກດຫາງອິນພຸດ ຈະມີອິນພຸດປຸ່ງນແປງ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ໂລຈິກເກດຫາງເອົ້າພຸດ ມີຄ່າສະຖານະເປັນໂລຈິກ 0 ຫຼື 1 ການໃຊ້ໄດອະແກຣມເວລາສາມາດນຳມາອະທິບາຍການທຳງານ ທີ່ມີລັກສະນະຕໍ່ເນື່ອງຂອງຊ່ວງປຸ່ງນແປງໃນແຕ່ລະເວລາໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

ການອະທິບາຍການທຳງານຂອງໂລຈິກເກດຈະໃຊ້ສັນຍາລັກຂອງເກດ ຕາຕະລາງຄວາມຈິງ ສົມຜົນບູລິນ ແລະ ໄດອະແກຣມເວລາປະກອບການອະທິບາຍດັ່ງນີ້:

2.2.1 ອິນເວີເຕີ (Inverter) ຫຼື ນ່ອດເກດ (NOT Gate)

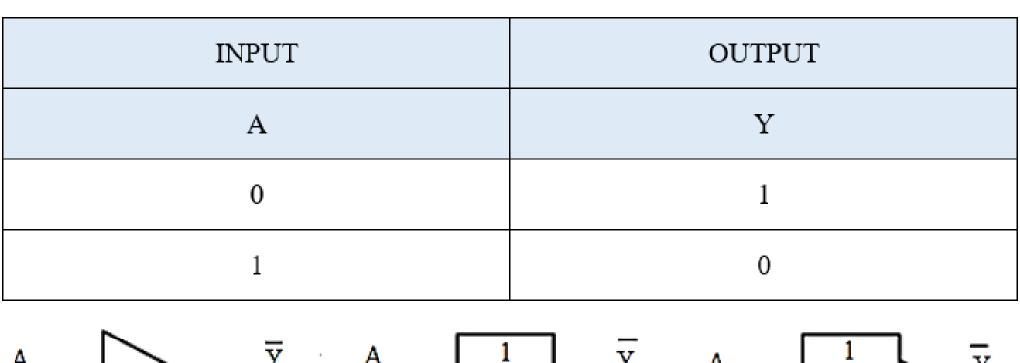
ອິນເວີເຕີ (Inverter) ຫຼື ນ໋ອດເກດ (NOT Gate) ເປັນໂລຈິກເກດພື້ນຖານທີ່ມີອິນພຸດດຸງວ ແລະ ເອົ້າພຸດດຽວ ດັ່ງຮູບທີ 2.1 ສະແດງສັນຍາລັກຂອງນ໋ອດເກດຕາມຮູບແບບມາດຕະຖານ. ນ໋ອດເກດມີໜ້າທີ່ໃນການປຸ່ງນແປງດ້ານເອົ້າພຸດໃຫ້ມີຄ່າກົງກັນຂ້າມກັບອິນພຸດ ດັ່ງສະແດງໃນຕາ ຕະຄວາມຈິງ ແລະ ໄດອະແກຣມເວລາໃນຮູບທີ 2.2 ຕາມລຳດັບ. ໃນຕາຕະລາງຄວາມຈິງຈະໃຊ້ ສັນຍາລັກ H ແທນຄ່າສະຖານະ ໂລຈິກ 1 ແລະ L ແທນຄ່າສະຖານະ ໂລຈິກ 0 ຈະພົບຫຼາຍ ໃນການ ໃຊ້ຕົວອັກສອນ H ແລະ L ໃນການແທນຄ່າໂລຈິກ ໂດຍສະເພາະໃນຂໍ້ມູນໄອຊີ (Data Sheet) ຂອງບໍລິສັດຜູ້ຜະລິດໄອຊີໂລຈິກເກດ ວົງຈອນສະແດງໃນຮູບທີ 2.2 (ກ) ແມ່ນເປັນວົງຈອນທຸງບ ເທົ່າ. ຖ້ຳເຮົາໝົຈາລະນາການທຳງານເມື່ອສະວິກຢູ່ໃນຕຳແໜ່ງ A ດອກໄຟຈະດັບ ເນື່ອງຈາກ

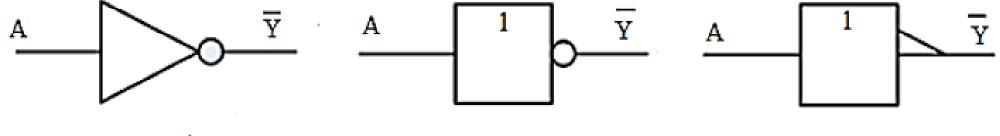
ກະແສໄຟຟ້າຈະໄຫຼຜ່ານສະວິກທັງໝົດ ເມື່ອເຮົາເລື່ອນຕຳແໜ່ງສະວິກມາຢູ່ໃນຕຳແໜ່ງ \overline{A} ຫຼອດ ໄຟຈະຮຸ່ງ ເນື່ອງຈາກກະແສບໍ່ສາມາດໄລຜ່ານສະວິກໄດ້ຈຶ່ງໄລຜ່ານຫຼອດໄຟເຮັດໃຫ້ດອກໄຟຮຸ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບການທຳງານຂອງອິນເວີເຕີ ຫຼື ນ໋ອດເກດໃນຮູບຂອງສົມຜົນບູລິນໄດ້ດັ່ງ ສົມຜົນທີ (2.1).

$$Y = \overline{A} \tag{2.1}$$

ສົມຜົນທີ 2.1 ອ່ານວ່າ: Y ມີຄ່າເທົ່າກັບ \overline{A} ປະຕິເສດ

ຕາຕະລາງທີ 2.1 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງນ໋ອດເກດ

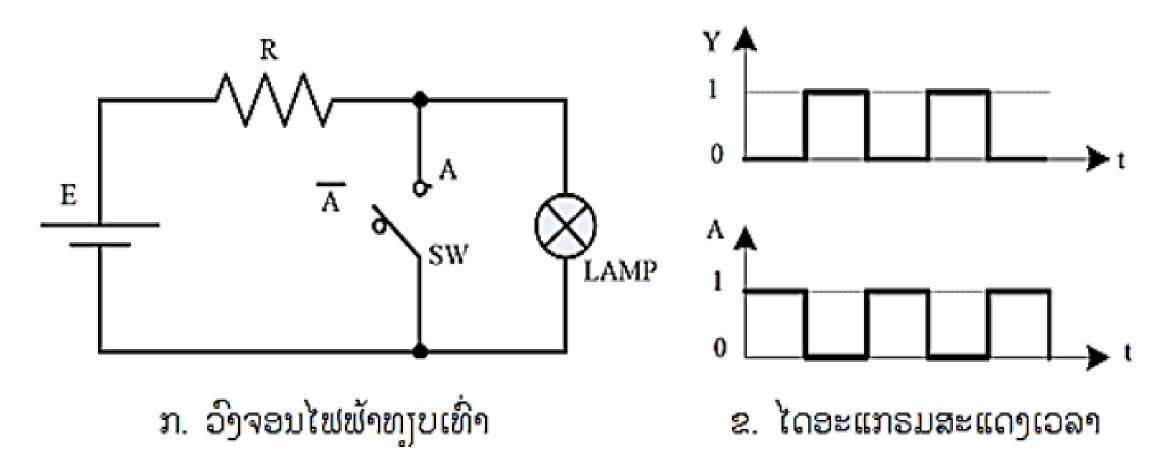

ກ. ສັນຍາລັກທົ່ວໄປ

- ຂ. ສັນຍາລັກ IEE/ANSI ຄ. ສັນຍາລັກ IEE/ANSI

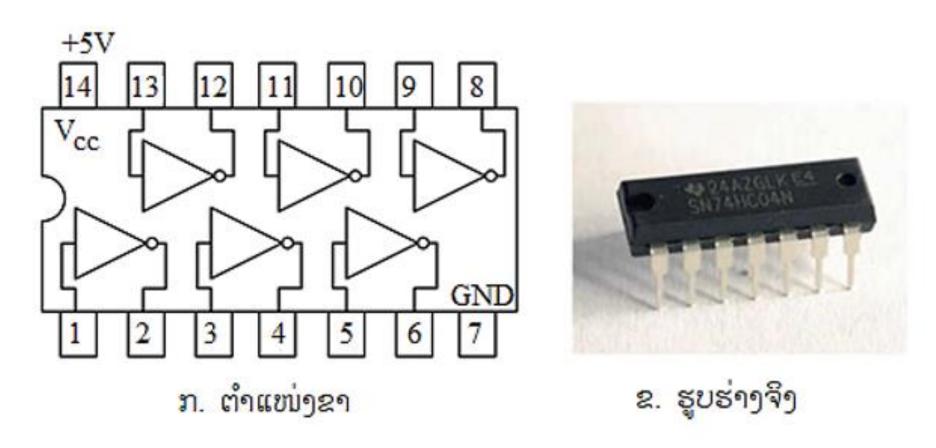
ຮູບທີ່ 2.1 ສັນຍາລັກຂອງນ໋ອດເກດ (NOT Gate)

ຮູບທີ່ 2.2 ວົງຈອນໄຟຟ້າທູງບເທົ່າ ແລະ ໄດອະແກຣມຂອງນ໋ອດເກດ

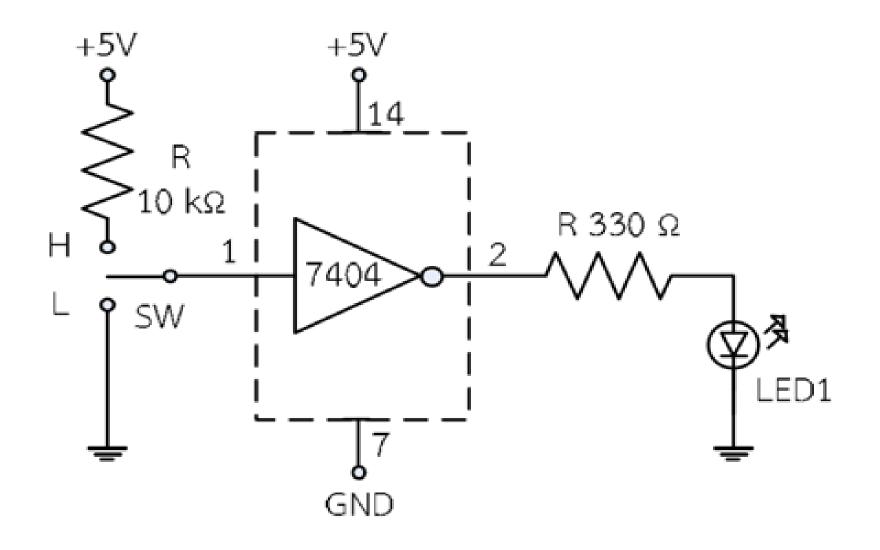
ໃນຮູບທີ 2.2 (ຂ) ເປັນໄດອະແກຣມເວລາຂອງອິນພຸດ A ແລະ ເອົ້າພຸດ Y ຊຶ່ງມີຄ່າໂລຈິກ ກົງກັນຂ້າມກັນ ຫຼື ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເປັນຄອມພີເມນ (Complement) ຂອງອິນພຸດ A ຈາກໄດ ອະແກຣມເວລາຂະນະທີ່ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີລະດັບໂລຈິກເກດມີຄ່າເປັນ 1 ຫຼື ເມື່ອອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເປັນ 0 ດັ່ງນັ້ນ, ອາດຈະເວົ້າໄດ້ວ່າໄດອະແກຣມ ເວລາກໍ່ຄືກັນກັບຮູບຂອງຄົ້ນທາງດ້ານອິນພຸດ ແລະ ເອົ້າພຸດຂອງວົງຈອນດິຈິຕອນທີ່ສະແດງ ຄວາມສຳພັນ ໃນຊ່ວງເວລາຕ່າງກັນນັ້ນເອງ.

ວົງຈອນດິຈິຕອນທຳງານກັບແຮງດັນສອງລະດັບເທົ່ານັ້ນແມ່ນ H ຫຼື 1 ຊຶ່ງມີຄ່າເທົ່າກັບແຮງ ດັນ 5V ແລະ L ຫຼື 0 ມີຄ່າເທົ່າກັບແຮງດັນ 0V ຊຶ່ງຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບລະບົບເລກຖານສອງ ເພາະ ລະບົບເລກຖານສອງມີຄ່າພູງສອງຄ່າຄື 0 ແລະ 1 ຄືກັນ. ການທຳງານລັກສະນະນີ້ເອີ້ນວ່າ: ການທຳງານແບບສອງສະຖານະ (Binary).

ຮູບທີ 2.3 ຕຳແໜ່ງຂາຂອງນ່ອດເກດ ຫຼື ອິນເວີເຕີ (ເບີ 7404)

ໃນຮູບທີ 2.3 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງ ໄອຊີເບີ 7404 ເປັນໄອຊີອິນເວີເຕີ ມີຈຳນວນອິນເວີ ເຕີຢູ່ພາຍໃນ 6 ຕົວ ແລະ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ ການໃຊ້ງານຕ້ອງປ້ອນແຮງດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາທີ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ອິນເວີເຕີທຸກຕົວສາມາດຕໍ່ໃຊ້ງານ ຫຼື ຕໍ່ຮ່ວມກັບໄອຊີ ທີທີແອລຕົວອື່ນໆໄດ້ເຊັ່ນ: ຖ້າຕ້ອງການຕໍ່ອິນເວີເຕີຕົວດຸງວກໍ່ສາມາດຕໍ່ສັນຍານອິນພຸດເຂົ້າຂາ 1 ແລະ ຈະມີສັນຍານເອົ້າພຸດອອກທີ່ຂາ 2 ຫຼື ຈະຕໍ່ຕົວອື່ນໆ ກໍ່ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ຄືກັນດັ່ງສະແດງ ໃນຮູບລຸ່ມນີ້:

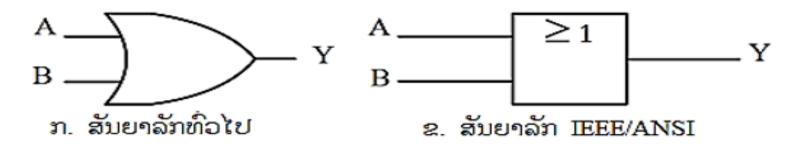
ຮູບທີ 2.4 ຕົວຢ່າງການຕໍ່ໃຊ້ງານອິນເວີເຕີ ຫຼື ນ໋ອດເກດ

2.2.2 ອໍເກດ (OR Gates)

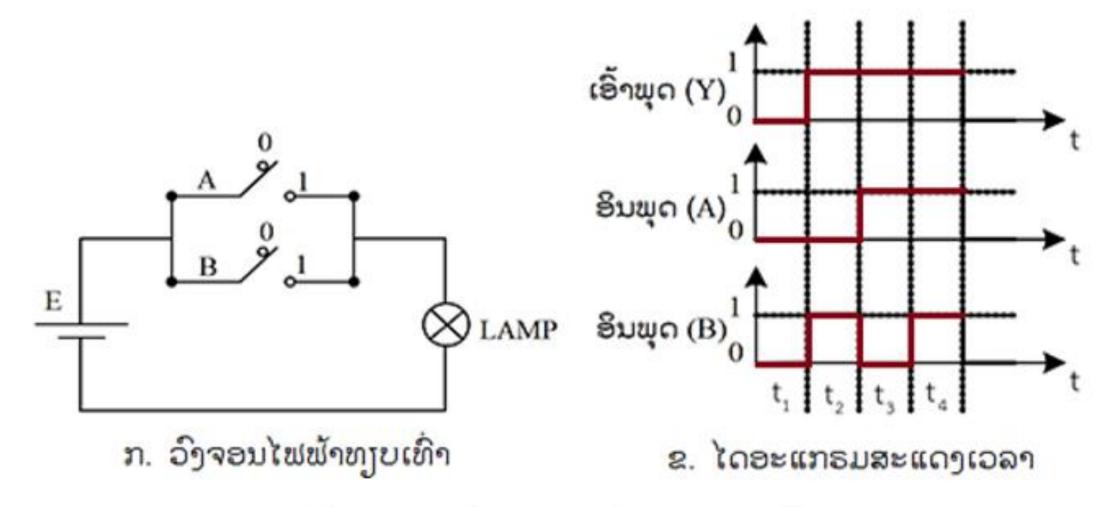
ອໍເກດ (OR Gates) ຈະມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 2 ອິນພຸດຂຶ້ນໄປ ແລະ ເອົ້າພຸດດຸງວເທົ່ານັ້ນ. ການທຳງານຂອງ OR Gates ທີ່ຂາອິນພຸດຈຳນວນ 2 ຂາຄື: ຂາ A ແລະ ຂາ B ສາມາດຂຸງນສົມ ຜົນການທຳງານໄດ້ຄື Y = A + B ອ່ານວ່າ Y ເທົ່າກັບ A ອໍ B (ບໍ່ແມ່ນ A ບວກ B) OR Gates ຈະໃຫ້ລະດັບເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກທີ່ສູງ ຫຼື ມີລະດັບໂລຈິກເທົ່າກັບ 1 ຖ້າອິນພຸດໃດອິນພຸດໜຶ່ງ ຫຼື ຫັງໝົດມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 1 ແລະ ຈະໃຫ້ເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກ 0 ເມື່ອອິນພຸດຫັງສອງມີລະດັບໂລ ຈີກເປັນ 0 ເຊັ່ນ: ໃນຮູບທີ 2.5 ເອົ້າພຸດ Y ຂອງອໍເກດຊະນິດ 2 ອີນພຸດ (A ແລະ B) ຈະເປັນ HIGH ຫຼື ເທົ່າ 1 ເມື່ອອິນພຸດ A ຫຼື B ຫຼື ອິນພຸດທັງສອງມີຄ່າເປັນ 1 ສາມາດສະແດງຜົນການທຳ ງານໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 2.2 ຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງອໍເກດ (OR Gates)

INF	OUTPUT	
A	В	Y
0	0	0
О	1	1
1	0	1
1	1	1

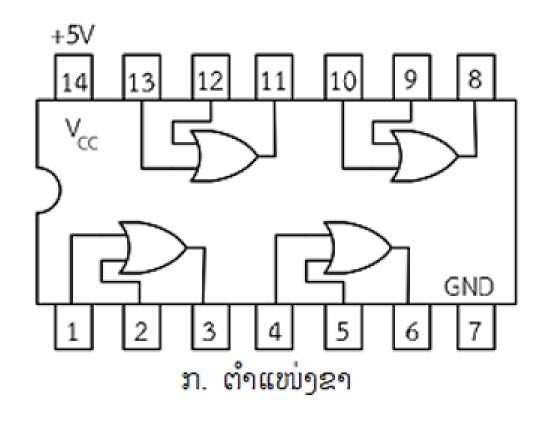
ຮູບທີ່ 2.5 ສັນຍາລັກຂອງອໍເກດແບບ 2 ອີນພຸດ

ຮູບທີ່ 2.6 ການທຳງານຂອງອໍເກດແບບ 2 ອິນພຸດ

ຮູບທີ 2.6 ເປັນໄດອະແກຣມເວລາໃນຊ່ວງເວລາ t₁ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ໃນຊ່ວງເວລາ t_2 ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ຊ່ວງເວລາ t3 ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ແລະ ຊ່ວງເວລາ t4 ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ຊຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບ ແລະ ຊຸງນເປັນສົມຜົນ ໄດ້ດັ່ງນີ້:

 $Y = A + B \tag{2.2}$

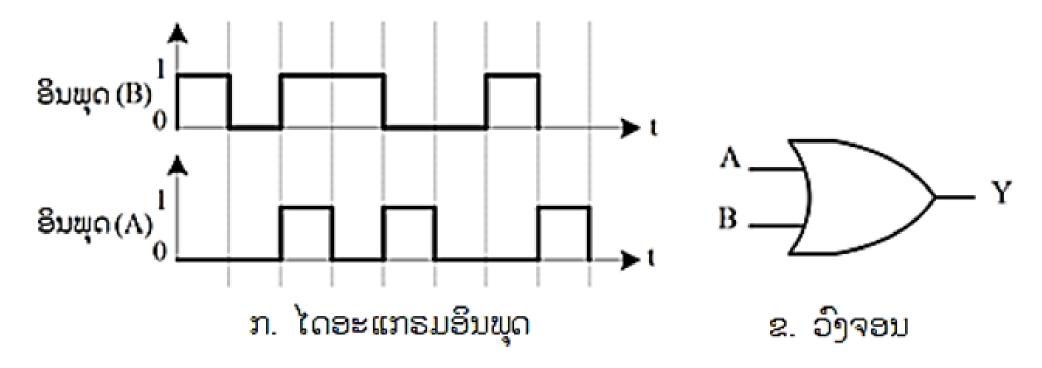

ຂ. ຮູບຮ່າງຈິງ

ຮູບທີ 2.7 ຕຳແໜ່ງຂາຂອງອໍເກດພາຍໃນໄອຊີເບີ 7432

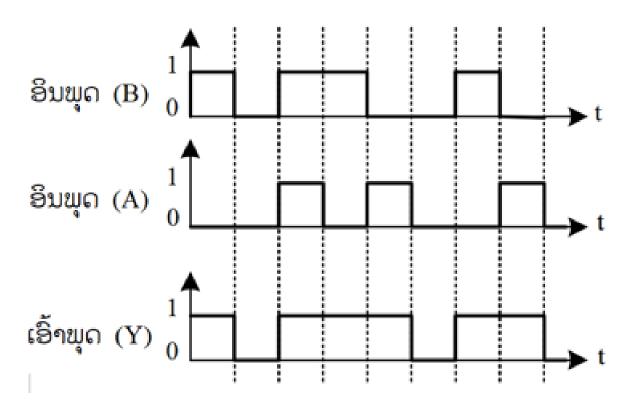
ຈາກຮູບທີ 2.7 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງໄອຊີເບີ 7432 ເປັນໄອຊີອໍເກດແບບ 2 ອີນພຸດ ມີຈຳ ນວນອໍເກດຢູ່ພາຍໃນ 4 ຕົວ ແລະ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ ການໃຊ້ງານແມ່ນຈະຕ້ອງປ້ອນແຮງ ດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາທີ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ສຳຫຼັບອໍເກດຕົວທີ 1 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 1 ແລະ ຂາ 2 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 3, ອໍເກດຕົວທີ 2 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 4 ແລະ ຂາ 5 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 6, ອໍເກດຕົວທີ 3 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 9 ແລະ ຂາ 10 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 8 ແລະ ອໍເກດຕົວທີ 4 ອີນ ພຸດແມ່ນຂາ 13 ແລະ ຂາ 12 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 11.

ຕົວຢ່າງ 1: ຈາກຮູບລຸ່ມນີ້ ເມື່ອປ້ອນສັນຍານເຂົ້າອິນພຸດ A ແລະ ອິນພຸດ B (ຮູບ ກ) ເອົ້າພຸດຈະມີຮູບຄົ້ນໄດອະແກຣມຈະເປັນແນວໃດ ?

ຮູບທີ 2.8 ວົງຈອນ ແລະ ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມ

ຈາກຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງອໍເກດ ເມື່ອອິນພຸດຂາໃດຂາໜຶ່ງມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ ຈະ ມີລະດັບໂລຈິກ 1 ເມື່ອອິນພຸດຫັງ 2 ຂາມີລະດັບເປັນໂລຈິກ 0 ຫັງໝົດ ເອົ້າພຸດຈະມີຄ່າເປັນ 0 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອນຳສັນຍານອິນພຸດ A ແລະ B ມາໝິຈາລະນາໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາທີ່ມີການປ້ອນ ລະດັບໂລຈິກເຂົ້າອິນພຸດ ຈະສາມາດຂຽນຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມໄດ້ດັ່ງນີ້:

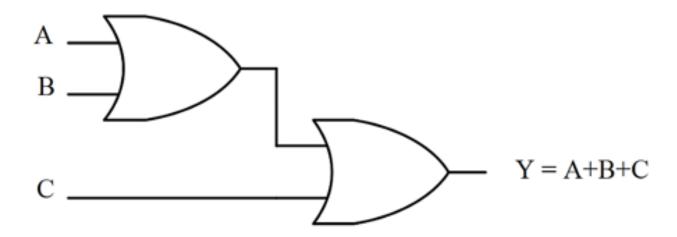

ຮູບທີ 2.9 ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມຂອງຕົວຢ່າງ1

ຕົວຢ່າງ 2: ຈົ່ງຂຽນສົມຜົນບູລິນຂອງວົງຈອນອໍເກດແບບ 3 ອິນພຸດ ຕາຕະລາງ ຄວາມຈິງ ແລະ ອອກແບບວົງຈອນໂດຍໃຊ້ອໍເກດແບບ 2 ອິນພຸດ.

ແກ້:

ຈາກຕາຕະລາງຄວາມຈິງ ເມື່ອນຳມາໝິຈາລະນາໃນການອອກແບບຈະເຫັນວ່າ: ເມື່ອເຮົານຳ ອໍເກດມາຕໍ່ເພີ່ມຫຼາຍເທົ່າໃດຄຸນສົມບັດຂອງອໍເກດກໍ່ຍັງຄືເກົ່າດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ່ 2.10 ວົງຈອນອໍເກດແບບ 3 ອີນພຸດຕົວຢ່າງ 2

-	

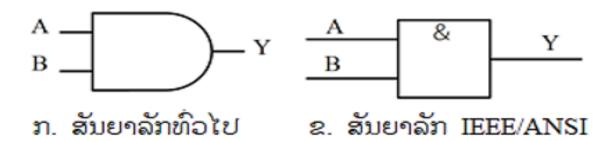
	OUTPUT		
A	В	С	Y
0	0	0	0
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	0	1
1	0	0	1
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	1

2.2.3 ແອນເກດ (AND Gates)

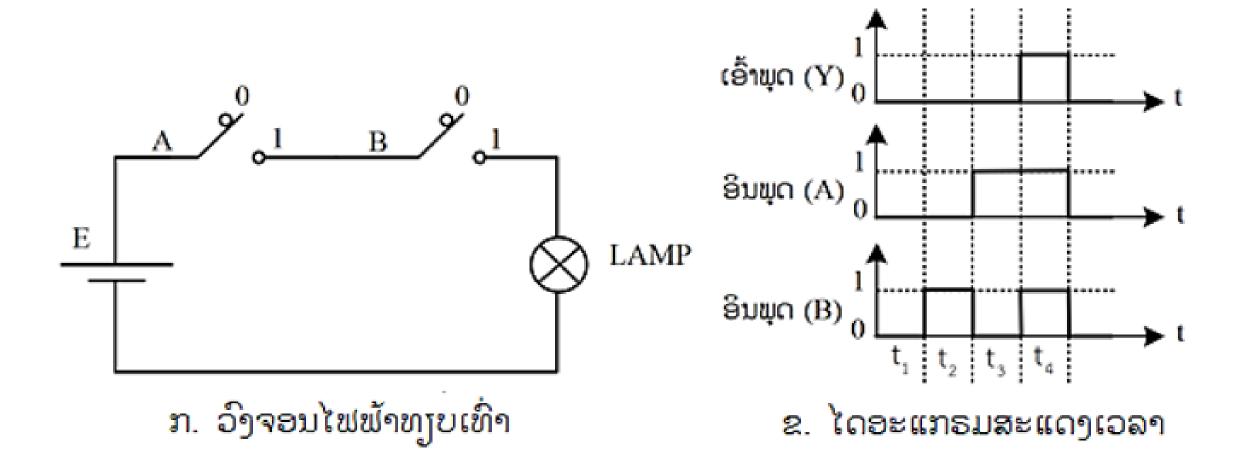
ແອນເກດ (AND Gates) ຈະມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 2 ອິນພຸດຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີເອົ້າພຸດພຸງໆຕົວດຸງວ ເທົ່ານັ້ນ. ການທຳງານຂອງແອນເກດທີ່ມີຂາອິນພຸດຈຳນວນ 2 ຂາຄື: ຂາ A ແລະ ຂາ B ສາມາດ ຂຸງນສົມຜົນການທຳງານໄດ້ຄື Y = A.B ຫຼື Y = AB ອ່ານວ່າ: Y ເທົ່າກັບ A ແອນ B (ບໍ່ແມ່ນ A ຄູນ B) ແອນເກດຈະໃຫ້ລະດັບເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກເກດຕ່ຳ ຫຼື ມີລະດັບໂລຈິກເທົ່າກັບ 0 ຖ້າອິນ ພຸດໃດອິນພຸດໜຶ່ງ ຫຼື ຫັງໝົດມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 0 ແລະ ຈະໃຫ້ເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກ 1 ເມື່ອອິນ ພຸດທັງສອງມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 1 ເຊັ່ນ: ໃນຮູບທີ 2.11 ເອົ້າພຸດ Y ຂອງແອນເກດຊະນິດ 2 ອິນ ພຸດ (A ແລະ B) ຈະເປັນ HIGH ຫຼື ເປັນ 1 ເມື່ອອິນພຸດ A ແລະ B ມີຄ່າເປັນໂລຈິກ 1 ສາມາດ ສະແດງຜົນການທຳງານໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

	4	۰		
-	а	L	_	
	٦	г	7	۳

Ť,			
	INP	OUTPUT	
	A	В	Y
	0	0	0
	0	1	0
	1	0	0
	1	1	1

ຮູບທີ່ 2.11 ສັນຍາລັກຂອງແອນເກດແບບ 2 ອີນພຸດ

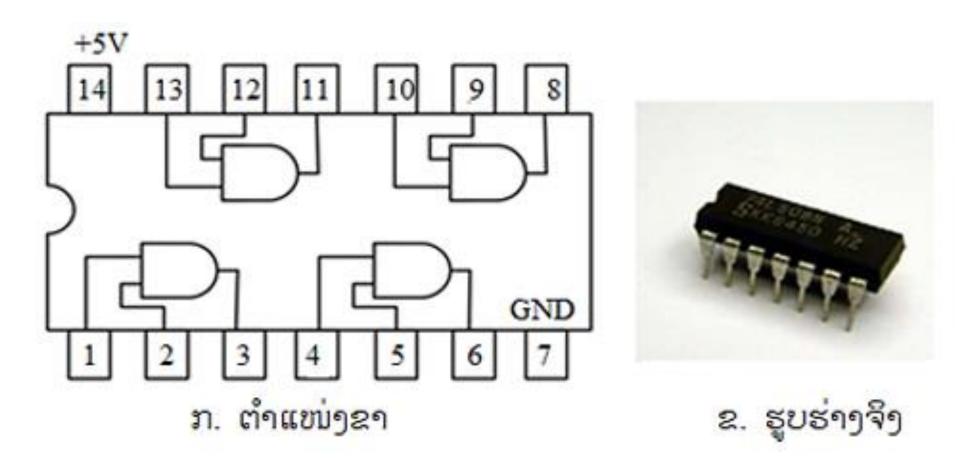

ຮູບທີ່ 2.12 ການທຳງານຂອງແອນເກດ

ຮູບທີ 2.12 (ຂ) ເປັນໄດອະແກຣມເວລາໃນຊ່ວງເວລາ t₁ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນ ພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ໃນຊ່ວງເວລາ \mathfrak{t}_2 ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ຊ່ວງເວລາ t3 ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ແລະ ຊ່ວງເວລາ t_4 ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ຊຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບ ແລະ ຂຸງນເປັນສົມ ຜົນໄດ້ດັ່ງນີ້:

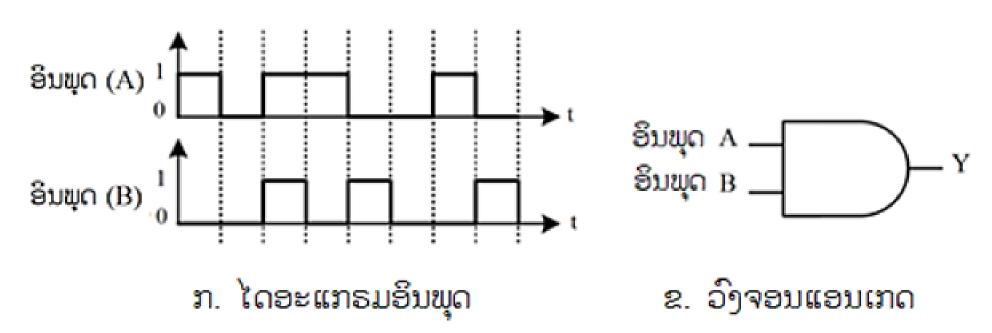
 $Y = A.B \tag{2.3}$

ໃນຮູບທີ່ 2.13 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງໄອຊີເບີ 7408 ເປັນໄອຊີແອນເກດແບບ 2 ອິນພຸດ ມີຈຳນວນແອນເກດຢູ່ພາຍໃນ 4 ຕົວ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ. ການນຳໄປໃຊ້ງານຈະຕ້ອງປ້ອນ ແຮງດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ສຳຫຼັບແອນເກດຕົວທີ 1 ອິນພຸດ ແມ່ນຂາ 1 ແລະ ຂາ 2 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 3, ແອນເກດຕົວທີ 2 ອິນພຸດແມ່ນຂາ 4 ແລະ ຂາ 5 ເອົ້າ ພຸດແມ່ນຂາ 6, ແອນເກດຕົວທີ 3 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 9 ແລະ ຂາ 10 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 8 ແລະ ແອນ ເກດຕົວທີ 4 ອິນພຸດແມ່ນຂາ 13 ແລະ ຂາ 12 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 11.

ຮູບທີ່ 2.13 ຕຳແໜ່ງຂາແອນເກດພາຍໃນໄອຊີເບີ 7408

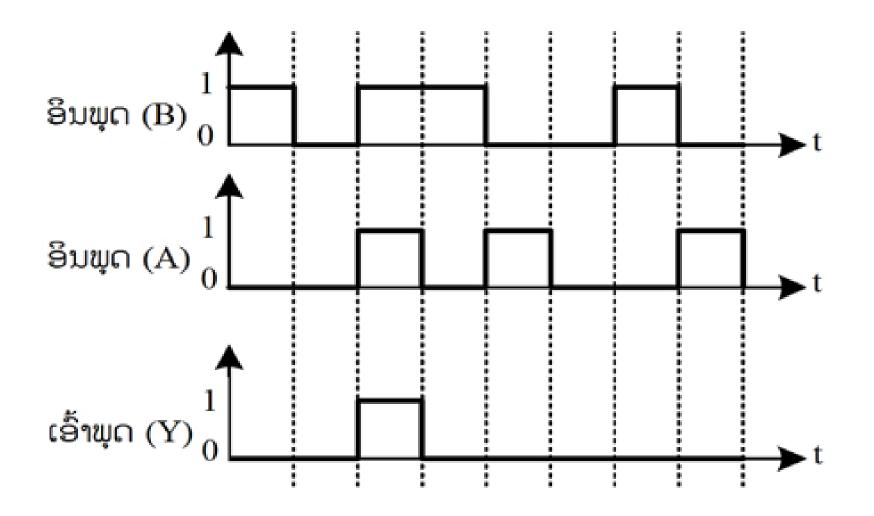
ຕົວຢ່າງ 3: ຈາກວົງຈອນລຸ່ມນີ້ ເມື່ອປ້ອນສັນຍານເຂົ້າຂາອິນພຸດຂາ A ແລະ ຂາ B ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມດ້ານເອົ້າພຸດຈະເປັນແນວໃດ ?

ຮູບທີ 2.14 ວົງຈອນ ແລະ ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມອິນພຸດຕົວຢ່າງ3

ແກ້:

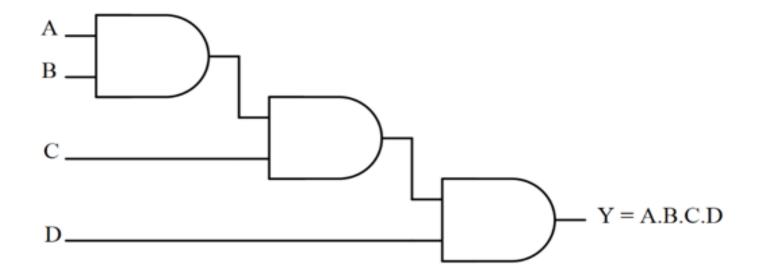
ຈາກຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງແອນເກດ ເມື່ອອີນພຸດຂາໃດຂາໜຶ່ງມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 0 ເອົ້າພຸດຈະມີລະດັບໂລຈິກ 0 ເມື່ອອີນພຸດທັງສອງຂາມີຄ່າເປັນໂລຈິກ 1 ເອົ້າພຸດຈະເປັນ 1 ດັ່ງນັ້ນ , ເມື່ອນຳສັນຍານອີນພຸດ A ແລະ B ມາພິຈາລະນາໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາທີ່ມີການປ້ອນລະດັບໂລ ຈິກເຂົ້າທີ່ອີນພຸດ ຈະສາມາດຊຸງນຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຮູບທີ 2.15 ຮູບຄື້ນເອົ້າພຸດຕາມຕົວຢ່າງ3

ຕົວຢ່າງ 4: ຈົ່ງຂຽນສົມຜົນບູສິນຂອງວົງຈອນແອນເກດແບບ 4 ອິນພຸດ, ຕາຕະລາງຄວາມຈິງ ແລະ ອອກແບບວົງຈອນໂດຍການໃຊ້ແອນ ເກດແບບ 2 ອິນພຸດ.

ແກ້: ຈາກຕາຕະລາງຄວາມຈິງ ເມື່ອນຳມາພິຈາລະນາໃນການອອກແບບວົງຈອນຈະເຫັນວ່າ ເມື່ອເຮົານຳແອນເກດມາຕໍ່ກັນເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນເທົ່າໃດກໍ່ຕາມ ຄຸນສົມບັດກໍ່ຍັງຄືເກົ່າ ດັ່ງສະແດງໃນ ຮູບລຸ່ມນີ້:

ຮູບທີ່ 2.16 ວົງຈອນແອນເກດແບບ 4 ອິນພຸດຕົວຢ່າງ4

ຕາຕະລາງທີ 2.5 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງວົງຈອນແອນເກດແບບ 4 ອິນພຸດ

INPUT				OUTPUT
A	В	С	D	Y
0	0	0	0	0
0	0	0	1	0
0	0	1	0	0
0	0	1	1	0

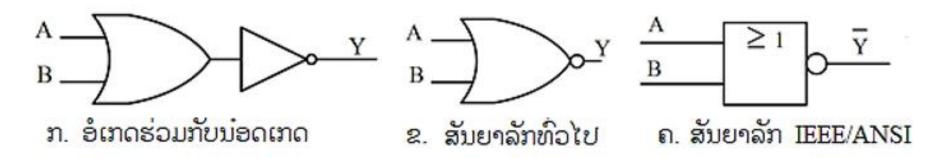
0	1	0	0	0
0	1	0	1	0
0	1	1	0	0
0	1	1	1	0
1	0	0	0	0
1	0	0	1	0
1	0	1	0	0
1	0	1	1	0
1	1	0	0	0
1	1	0	1	0
1	1	1	0	0
1	1	1	1	1

2.2.4 ນໍເກດ (NOR Gates)

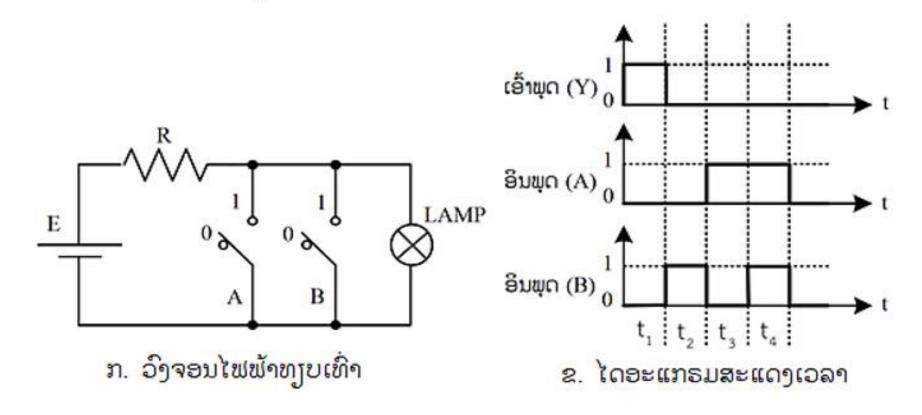
ນໍເກດ (NOR Gates) ຈະມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 2 ອິນພຸດຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີເອົ້າພຸດດູງວເທົ່ານັ້ນ. ການທຳງານຂອງນໍເກດທີ່ຂາອິນພຸດຈຳນວນ 2 ຂາ ຄື: ຂາ A ແລະ ຂາ B ຂຸງນສົມຜົນການເຮັດ ວຸງກໄດ້ຄື: $Y=\overline{A+B}$ ອ່ານວ່າ Yເທົ່າກັບ A ນໍ B ຫັງໝົດ ນໍເກດຈະໃຫ້ລະດັບເອົ້າພຸດເປັນ ໂລຈິກຕ່ຳ ຫຼື ມີລະດັບໂລຈິກເທົ່າກັບ 0 ຖ້າອິນພຸດໃດອິນພຸດໜຶ່ງ ຫຼື ທັງໝົດມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 1 ແລະ ເມື່ອຂາອິນພຸດຫັງໝົດມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 0 ຈະໃຫ້ເອົ້າພຸດເປັນລະດັບໂລຈິກ 1 ນໍເກດ ເປັນການນຳເອົາອໍເກດມາທຳງານຮ່ວມກັບນ໋ອດເກດດັ່ງສະແດງໃນຮູບທີ 2.17 ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນ ການທຳງານຈຶ່ງມີຄ່າກົງກັນຂ້າມກັບອໍເກດສະເໜີ ເພາະສະນັ້ນ ເອົ້າພຸດ Y ຂອງນໍເກດຊະນິດ 2 ອີນພຸດ (A ແລະ B) ຈະເປັນ HIGH ຫຼື ເປັນ 1 ເມື່ອອິນພຸດ A ແລະ B ມີຄຳເປັນໂລຈິກ 0 ສາມາດ ສະແດງຜົນການທຳງານໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 2.6 ຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງນໍເກດ

INPUT		OUTPUT
A	В	Y
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

ຮູບທີ່ 2.17 ວົງຈອນນໍເກດ ແລະ ສັນຍາລັກ

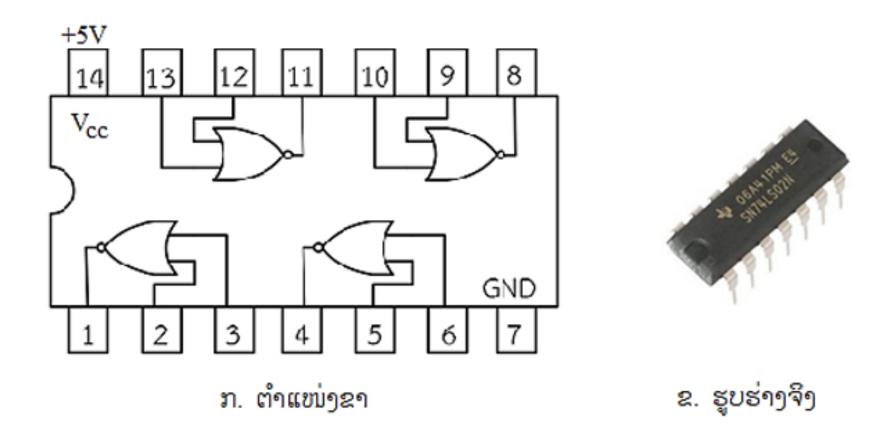

ຮູບທີ່ 2.18 ການທຳງານຂອງນໍເກດ

ຮູບທີ 2.18 (ຂ) ເປັນໄດອະແກຣມເວລາໃນຊ່ວງເວລາ t₁ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນ ພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ໃນຊ່ວງເວລາ t_2 ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ຊ່ວງເວລາ t₃ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ແລະ ຊ່ວງເວລາ t4 ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ຊຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບ ແລະ ຊຸງນເປັນສົມ ຜິນໄດ້ດັ່ງນີ້:

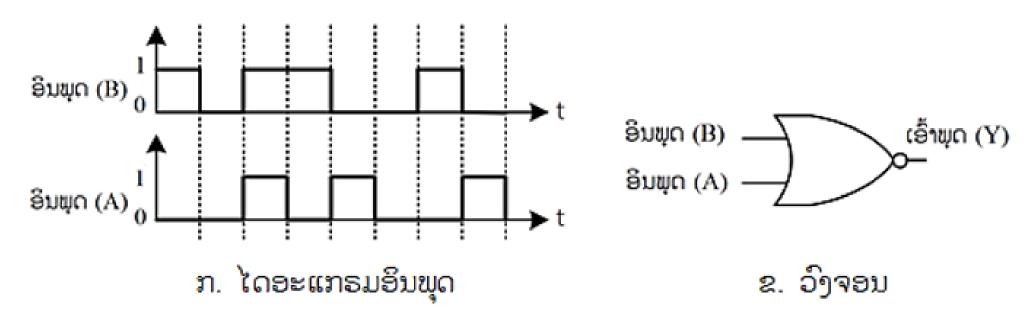
$$Y = \overline{A + B} \tag{2.4}$$

ໃນຮບທີ 2.19 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງໄອຊີເປີ 7402 ເປັນໄອຊີນໍເກດແບບ 2 ອິນພຸດ ມີຈຳນວນນໍເກດຢູ່ພາຍໃນ 4 ຕົວ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ. ການນຳໄປໃຊ້ງານຈະຕ້ອງປ້ອນແຮງ ດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ສຳຫຼັບນໍເກດຕົວທີ 1 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 2 ແລະ ຂາ 3 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 1, ນໍເກດຕົວທີ 2 ອິນພຸດແມ່ນຂາ 5 ແລະ ຂາ 6 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 4, ນໍເກດຕົວທີ 3 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 9 ແລະ ຂາ 10 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 8 ແລະ ນໍເກດຕົວທີ 4 ອີນ ພຸດແມ່ນຂາ 13 ແລະ ຂາ 12 ເອົ້າພດແມ່ນຂາ 11.

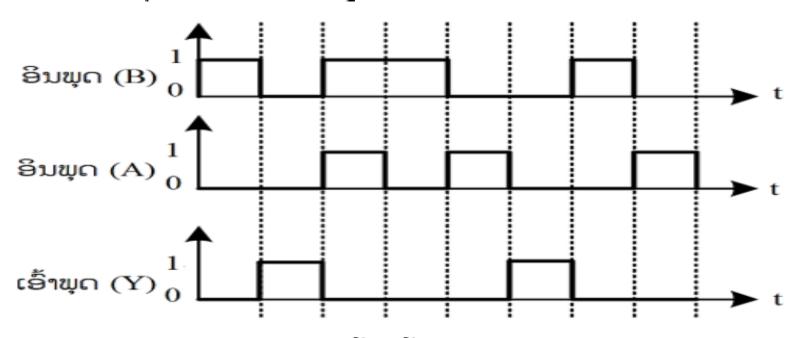
ຮູບທີ່ 2.19 ຕຳແໜ່ງຂານໍເກດພາຍໃນໄອຊີເບີ 7402

ຕົວຢ່າງ 5: ຈາກວົງຈອນລຸ່ມນີ້ ເມື່ອປ້ອນສັນຍານເຂົ້າຂາອິນພຸດຂາ A ແລະ ຂາ B ດັ່ງສະແດງໃນຮູບທີ 2.20 (ກ) ຈະຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມດ້ານເອົ້າ ພຸດເປັນແນວໃດ ?

ຮູບທີ 2.20 ວົງຈອນ ແລະ ຄື້ນໄດອະແກຣມອິນພຸດຕົວຢ່າງ 5

ແກ້: ຈາກຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງນໍເກດ ເມື່ອມີອິນພຸດຂາໃດຂາໜຶ່ງມີລະດັບໂລຈິກ ເປັນ 1 ເອົ້າພຸດກໍ່ຈະມີໂລຈິກເປັນ 0 ເມື່ອອິນພຸດທັງ 2 ຂາມີລະດັບເປັນໂລຈິກ 0 ທັງສອງ ເອົ້າພຸດ ຈະເປັນ 1 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອນຳສັນຍານ A ແລະ B ມາໝິຈາລະນາໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາທີ່ມີການປ້ອນ ລະດັບໂລຈິກເຂົ້າອິນພຸດ ຈະສາມາດຂຸງນຄົ້ນໄດອະແກຣມໄດ້ດັ່ງນີ້:

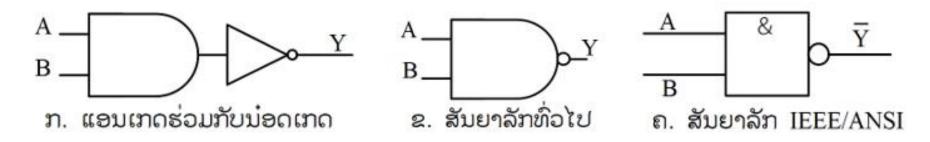
ຮູບທີ 2.21 ຮູບຄື້ນເອົ້າພຸດຕາມຕົວຢຢ່າງ5

2.2.5 ແນນເກດ (NAND Gates)

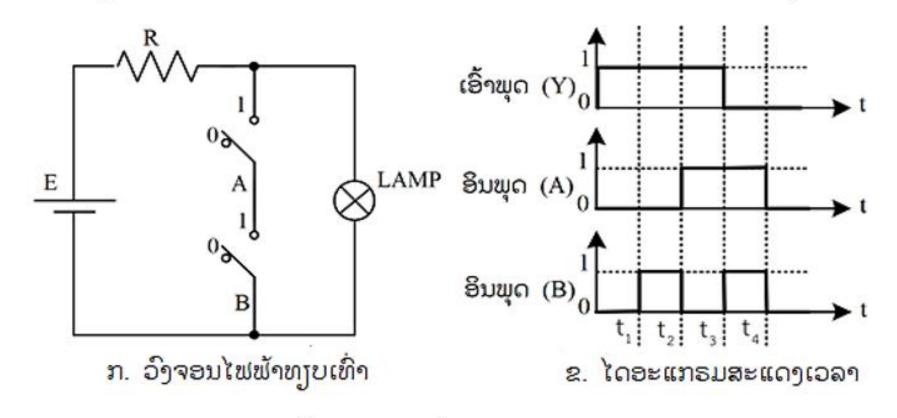
ແນນເກດ (NAND Gates) ມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 2 ຂາຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີເອົ້າພຸດດູງວເທົ່ານັ້ນ ການທຳງານຂອງແນນເກດທີ່ຂາອິນພຸດຈຳນວນ 2 ຂາຄື ຂາ A ແລະ B ສາມາດຂຸງນສົມຜົນ ການທຳງານໄດ້ຄື: : $Y=\overline{A.B}$ ອ່ານວ່າ Y ເທົ່າກັບ A ແນນ B. ທັງໝົດ ແນນເກດຈະໃຫ້ລະດັບ ເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກສູງ ຫຼື ມີລະດັບໂລຈິກເທົ່າກັບ 1 ຖ້າອິນພຸດໃດອິນພຸດໜຶ່ງ ຫຼື ທັງໝົດມີລະດັບ ໂລຈິກເປັນ 0 ແລະ ຈະໃຫ້ເອົ້າພຸດເປັນລະດັບໂລຈິກ ເມື່ອອິນພຸດຫັງສອງມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 1. ແນນເກດເປັນການນຳເອົາ ແອນເກດມາທຳງານຮ່ວມກັບນ໋ອດເກດດັ່ງສະແດງໃນຮູບທີ ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນການທຳງານຈຶ່ງມີຄ່າກົງກັນຂ້າມກັບແອນເກດສະເໜີ ເພາະສະນັ້ນ ເອົ້າພຸດ Y ຂອງ ແນນເກດຊະນິດ 2 ອີນພຸດ (A ແລະ B) ຈະເປັນ HIGH ຫຼື ເປັນ 1 ເມື່ອອິນພຸດ A ຫຼື B ຫຼື ມີທັງ ໝົດອິນພຸດຄ່າເປັນໂລຈິກ 1 ສາມາດສະແດງຜົນການທຳງານໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 2.7 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງແອນເກດ

INPUT		OUTPUT
A	В	Y
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

ຮູບທີ່ 2.22 ວົງຈອນແນນເກດ ແລະ ສັນຍາລັກຂອງແນນເກດແບບ 2 ອິນພຸດ

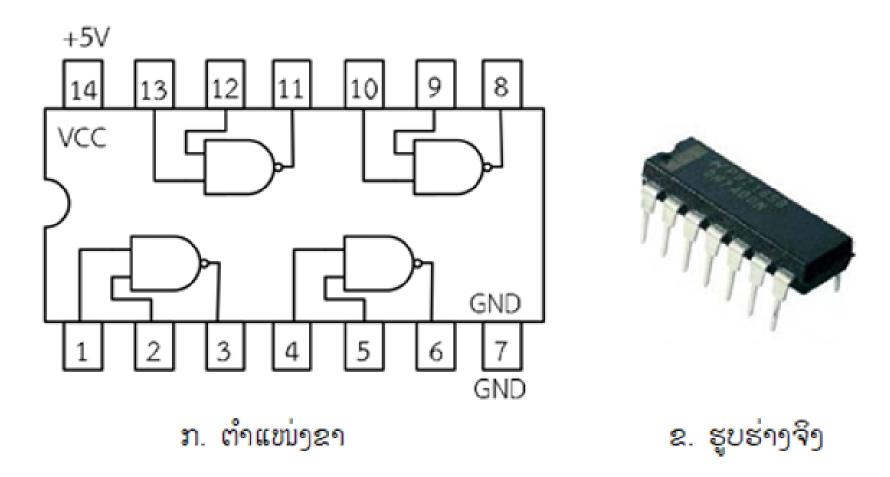

ຮູບທີ່ 2.23 ການທຳງານຂອງແນນເກດ

ຮູບທີ 2.23 (ຂ) ເປັນໄດອະແກຣມເວລາໃນຊ່ວງເວລາ t₁ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນ ພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ໃນຂ່ວງເວລາ \mathfrak{t}_2 ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ຊ່ວງເວລາ t₃ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ແລະ ຊ່ວງເວລາ t₄ ອິນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອິນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ຊຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບ ແລະ ຂຸງນເປັນສົມ ຜົນໄດ້ດັ່ງນີ້:

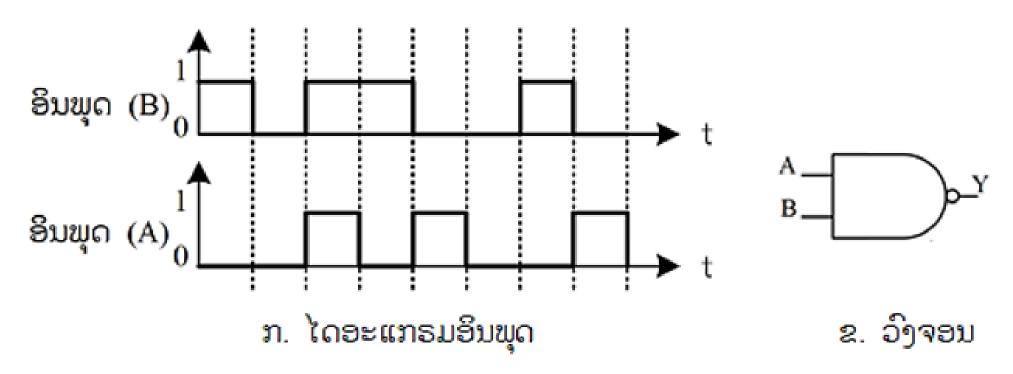
$$Y = \overline{A.B} \tag{2.5}$$

ໃນຮູບທີ່ 2.24 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງໄອຊີເບີ 7400 ເປັນໄອຊີແນນເກດແບບ 2 ອີນພຸດ ມີຈຳນວນແນນເກດຢູ່ພາຍໃນ 4 ຕົວ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ. ການນຳໄປໃຊ້ງານຈະຕ້ອງປ້ອນ ແຮງດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ສຳຫຼັບແນນເກດຕົວທີ 1 ອິນພຸດ ແມ່ນຂາ 1 ແລະ ຂາ 2 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 3, ແນນເກດຕົວທີ 2 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 4 ແລະ ຂາ 5 ເອົາ ພຸດແມ່ນຂາ 6, ແນນເກດຕົວທີ 3 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 9 ແລະ ຂາ 10 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 8 ແລະ ແນນ ເກດຕົວທີ 4 ອິນພຸດແມ່ນຂາ 13 ແລະ ຂາ 12 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 11.

ຮູບທີ່ 2.24 ຕຳແໜ່ງຈາຂອງແນນເກດແບບ 2 ອີນພຸດພາຍໃນໄອຊີເບີ 7400

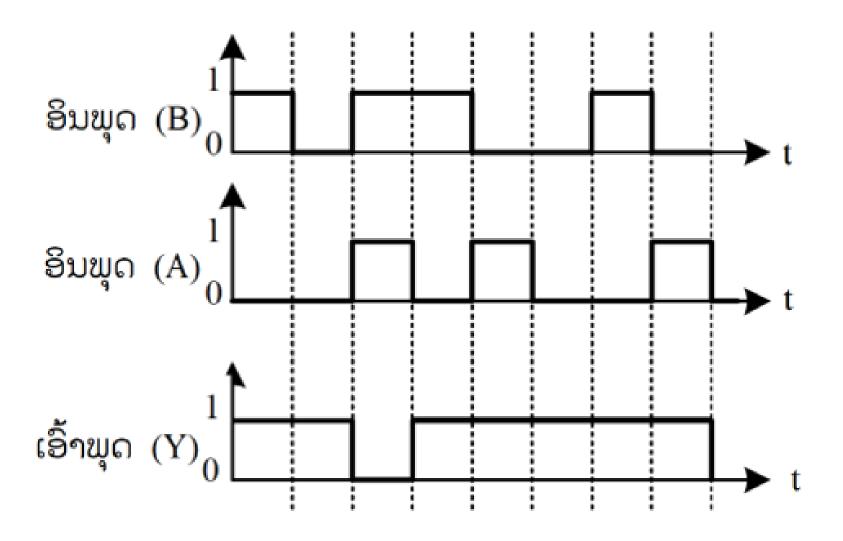
ຕົວຢ່າງ 6: ວົງຈອນລຸ່ມນີ້ ເມື່ອປ້ອນສັນຍ້ານເຂົ້າທີ່ອິນພຸດ A & B ດັ່ງສະແດງ ໃນຮູບ (ກ) ຈະໄດ້ຮູບຄົ້ນໄດອະແກຮມຂອງເອົ້າພຸດແນວໃດ ?

ຮູບທີ 2.25 ວົງຈອນ ແລະ ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມອິນພຸດຕົວຢ່າງ 6

ແກ້:

ຈາກຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງແນນເກດ ເມື່ອມີອິນພຸດຂາໃດຂາໜຶ່ງມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 0 ເອົ້າພຸດກໍ່ຈະມີລະດັບໂລຈິກ 1 ເມື່ອອິນພຸດທັງສອງຂາມີລະດັບເປັນໂລຈິກ 1 ຫັງສອງ ເອົ້າພຸດ ຈະເປັນ 0 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອນຳສັນຍານອິນພຸດ A & B ມາພິຈາລະນາໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາທີ່ມີການ ປ້ອນລະດັບໂລຈິກເຂົ້າອິນພຸດ ຈະສາມາດຊຽນຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມເວລາໄດ້ດັ່ງນີ້:

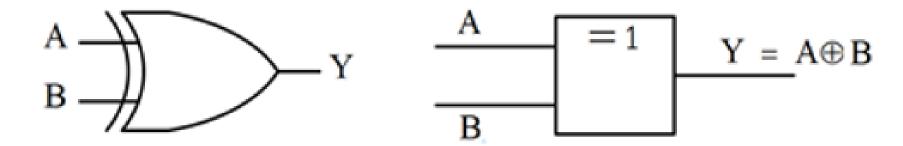
ຮູບທີ 2.26 ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມເອົ້າພຸດຕາມຕົວຢ່າງ 6

2.2.6 ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ (Exclusive-OR Gates)

ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ (Exclusive-OR Gates) ຈະມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 2 ອິນພຸດຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີ ເອົ້າພຸດພຸງງເອົ້າພຸດດຸງວເທົ່ານັ້ນ. ການທຳງານຂອງ ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ (Exclusive-OR Gates) ທີ່ມີຂາອິນພຸດຈຳນວນ 2 ຂາຄື: ຂາ A ແລະ ຂາ B ສາມາດຂຸນເປັນສົມຜົນໄດ້ $Y=\overline{AB}+A\overline{B}$ ຫຼື $Y = A \oplus B$ ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ (Exclusive-OR Gates) ຈະໃຫ້ລະດັບເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກຕໍ່າ ຫຼື ມີລະດັບໂລຈິກເທົ່າກັບ 0 ຖ້າອິນພຸດຫັງສອງມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 0 ຫຼື 1 ຄືກັນ. ແລະ ຈະໃຫ້ ເອົ້າພຸດເປັນລະດັບໂລຈິກ 1 ເມື່ອອິນພຸດທັງສອງມີລະດັບໂລຈິກແຕກຕ່າງກັນ ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ ມີວົງຈອນພື້ນຖານ ແລະ ສາມາດສະແດງການທຳງານໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ່ 2.8 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ

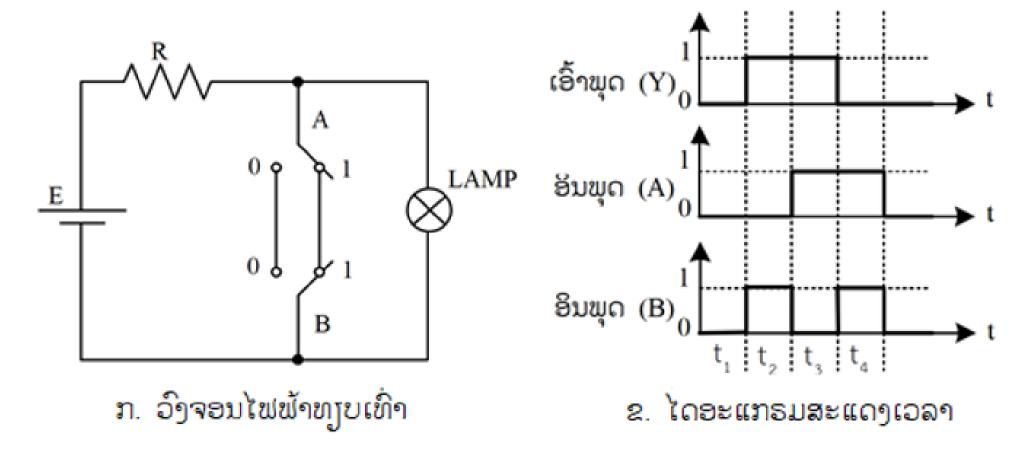
INPUT		OUTPUT
A	В	Y
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

ກ. ສັນຍາລັກທົ່ວໄປ

ຂ. ສັນຍາລັກ IEEE/ANSI

ຮູບທີ່ 2.27 ສັນຍາລັກຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດແບບ 2 ອິນພຸດ

ຮູບທີ່ 2.28 ການທຳງານຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ

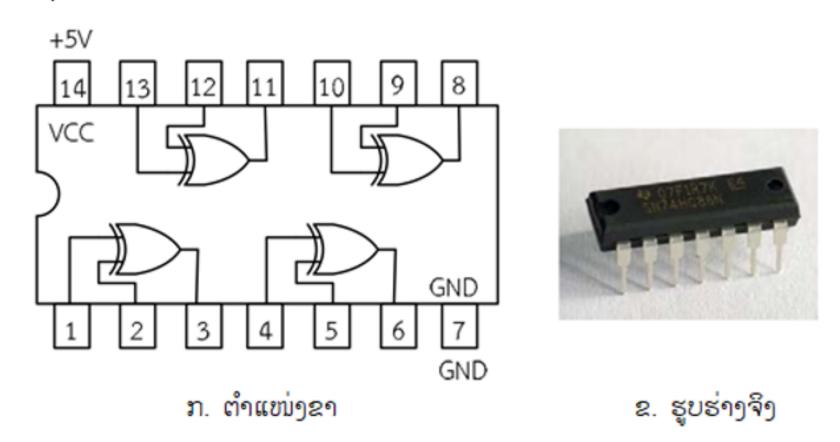
ຮູບທີ 2.28 (ຂ) ເປັນໄດອະແກຣມເວລາໃນຊ່ວງເວລາ t₁ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອີນ ພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ໃນຊ່ວງເວລາ t₂ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ຊ່ວງເວລາ t₃ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ແລະ ຊ່ວງເວລາ t₄ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ຊຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບ ແລະ ຂຸງນເປັນສົມ ຜົນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$Y = \overline{A}B + A\overline{B} \tag{2.6}$$

Ŋ

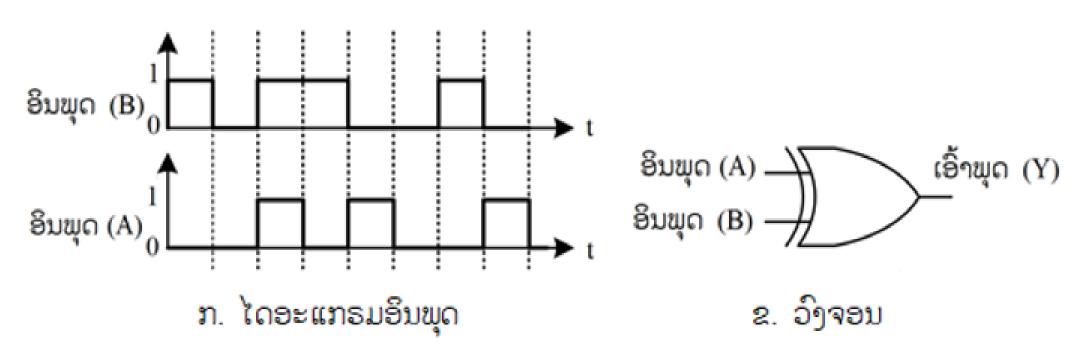
$$Y = A \oplus B \tag{2.7}$$

ໃນຮູບທີ່ 2.29 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງໄອຊີເບີ 7486 ເປັນໄອຊີເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດແບບ 2 ອີນພຸດ ມີຈຳນວນເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດຢູ່ພາຍໃນ 4 ຕົວ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ. ການນຳໄປ ໃຊ້ງານຈະຕ້ອງປ້ອນແຮງດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ສຳຫຼັບເອັກຄຣູ ຊີຟ-ອໍເກດຕົວທີ 1 ອິນພຸດແມ່ນຂາ 1 ແລະ ຂາ 2 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 3, ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດຕົວທີ 2 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 4 ແລະ ຂາ 5 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 6, ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດຕົວທີ 3 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 9 ແລະ ຂາ 10 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 8 ແລະ ເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດຕົວທີ 4 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 13 ແລະ ຂາ 12 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 11.

ຮູບທີ່ 2.29 ຕຳແໜ່ງຂາເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດແບບ 2 ອີນພຸດພາຍໃນໄອຊີເບີ 7486

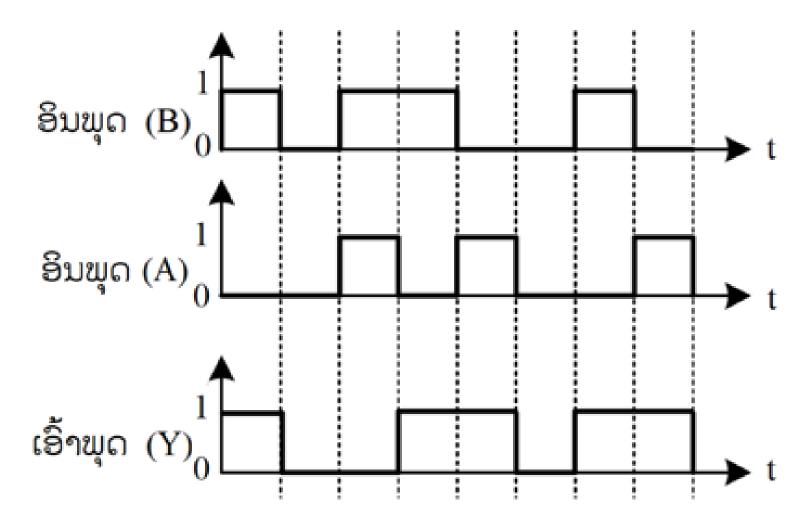
ຕົວຢ່າງ 7: ວົງຈອນລຸ່ມນີ້ ເມື່ອປ້ອນສັນຍ້ານເຂົ້າທີ່ອິນພຸດ A & B ດັ່ງສະແດງ ໃນຮູບ (ກ) ຈະໄດ້ຮູບຄົ້ນໄດອະແກຮມຂອງເອົ້າພຸດແນວໃດ ?

ຮູບທີ່ 2.30 ວົງຈອນ ແລະ ຄື້ນໄດອະແກຣມອິນພຸດຕົວຢ່າງ 7

ແກ້:

ຈາກຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ອໍເກດ ເມື່ອມີອິນພຸດຫັງ 2 ຂາມີລະດັບໂລຈີກ ເປັນ 0 ຫຼື ເປັນ 1ຄືກັນ ເອົ້າພຸດກໍ່ຈະມີລະດັບໂລຈີກ 0 ເມື່ອອິນພຸດຫັງສອງຂາມີລະດັບເປັນໂລຈີກ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເອົ້າພຸດຈະເປັນ 1 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອນຳສັນຍານອິນພຸດ A & B ມາໝີຈາລະນາໃນແຕ່ ລະຊ່ວງເວລາທີ່ມີການປ້ອນລະດັບໂລຈີກເຂົ້າອິນພຸດ ຈະສາມາດຊຸງນຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມເວລາ ໄດ້ດັ່ງນີ້:

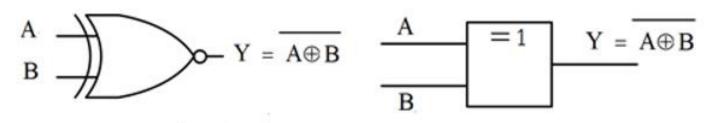
ຮູບທີ 2.31 ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມເອົ້າພຸດຕົວຢ່າງ 7

2.2.7 ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ (Exclusive-NOR Gates)

ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ (Exclusive-NOR Gates) ຈະມີອິນພຸດຕັ້ງແຕ່ 2 ອິນພຸດຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີເອົ້າພຸດພຸງງເອົ້າພຸດດຸງວເທົ່ານັ້ນ. ການທຳງານຂອງ ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ (Exclusive-NOR Gates) ທີ່ມີຂາອິນພຸດຈຳນວນ 2 ຂາຄື: ຂາ A ແລະ ຂາ B ສາມາດຂຸງນເປັນສົມຜົນໄດ້ $Y=AB+\overline{AB}$ ຫຼື $Y=\overline{A\oplus B}$ ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ (Exclusive-NOR Gates) ຈະໃຫ້ລະດັບ ເອົ້າພຸດເປັນໂລຈິກ ຫຼື ມີລະດັບໂລຈິກເທົ່າກັບ 1 ຖ້າອິນພຸດທັງສອງມີລະດັບໂລຈິກເປັນ 0 ຫຼື 1 ຄື ກັນ ແລະ ຈະໃຫ້ເອົ້າພຸດເປັນລະດັບໂລຈິກ 0 ເມື່ອອິນພຸດຫັງສອງມີລະດັບໂລຈິກແຕກຕ່າງກັນ ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ ມີວົງຈອນພື້ນຖານ ແລະ ສາມາດສະແດງການທຳງານໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 2.9 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ (Exclusive-NOR Gates)

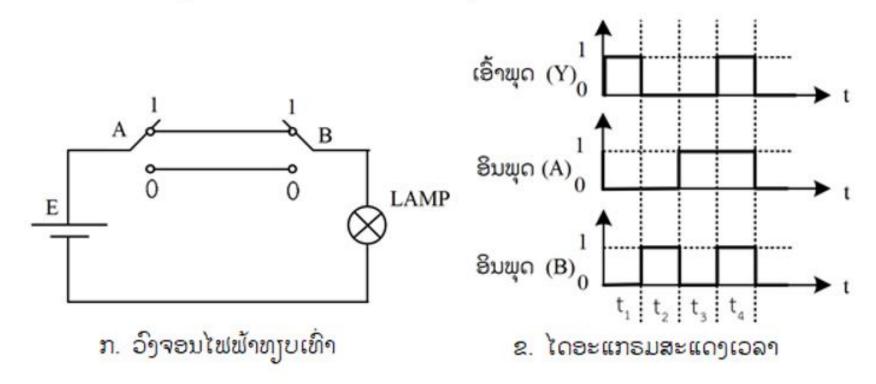
INPUT		OUTPUT
A	В	Y
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

ກ. ສັນຍາລັກທົ່ວໄປ

a. สัมยาลัก IEEE/ANSI

ຮູບທີ່ 2.32 ສັນຍາລັກຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດແບບ 2 ອິນພຸດ

ຮູບທີ່ 2.33 ການນຳທຳງານຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ

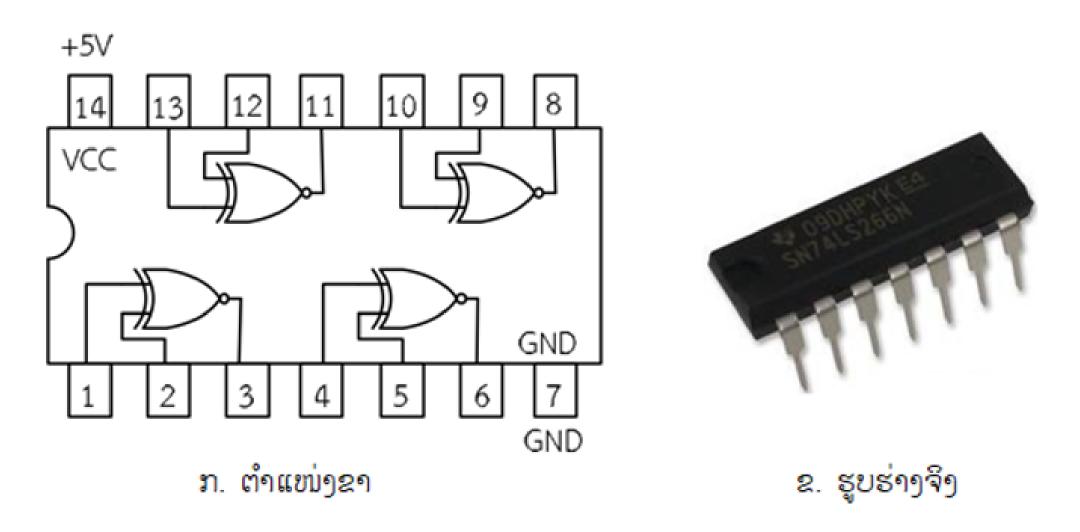
ຮູບທີ 2.33 (ຂ) ເປັນໄດອະແກຣມເວລາໃນຊ່ວງເວລາ t₁ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອີນ ພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ໃນຊ່ວງເວລາ t₂ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 0 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ຊ່ວງເວລາ t₃ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 0 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 0 ແລະ ຊ່ວງເວລາ t₄ ອີນພຸດ A ມີຄ່າເປັນ 1 ແລະ ອີນພຸດ B ມີຄ່າເປັນ 1 ເອົ້າພຸດ Y ຈະມີຄ່າເທົ່າກັບ 1 ຊຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບ ແລະ ຊຸງນເປັນສົມ ຜີນໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$Y = AB + \overline{AB} \tag{2.8}$$

Ŋ

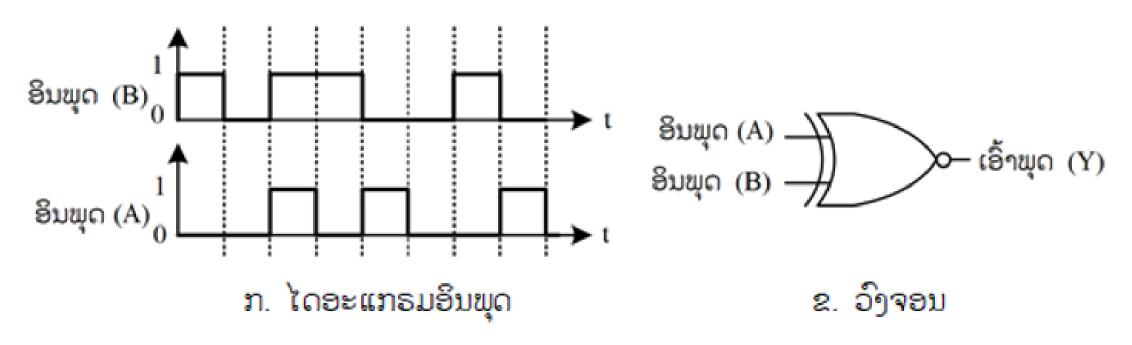
$$Y = \overline{A \oplus B} \tag{2.9}$$

ໃນຮູບທີ 2.34 ສະແດງຕຳແໜ່ງຂາຂອງໄອຊີເບີ 7466 ເປັນໄອຊີເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດແບບ 2 ອີນພຸດ ມີຈຳນວນເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດຢູ່ພາຍໃນ 4 ຕົວ ເປັນໄອຊີຕະກູນທີທີແອລ. ການນຳໄປໃຊ້ ງານຈະຕ້ອງປ້ອນແຮງດັນໄຟຟ້າ +5 Vdc ເຂົ້າຂາ 14 ແລະ ຕໍ່ກຣາວເຂົ້າຂາ 7 ສຳຫຼັບເອັກຄຣູ ຊີຟ-ນໍເກດຕົວທີ 1 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 1 ແລະ ຂາ 2 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 3, ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດຕົວທີ 2 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 4 ແລະ ຂາ 5 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 6, ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດຕົວທີ 3 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 9 ແລະ ຂາ 10 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 8 ແລະ ເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດຕົວທີ 4 ອີນພຸດແມ່ນຂາ 13 ແລະ ຂາ 12 ເອົ້າພຸດແມ່ນຂາ 11.

ຮູບທີ່ 2.34 ຕຳແໜ່ງຂາຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດແບບ 2 ອີນພຸດພາຍໃນໄອຊີເບີ 7466

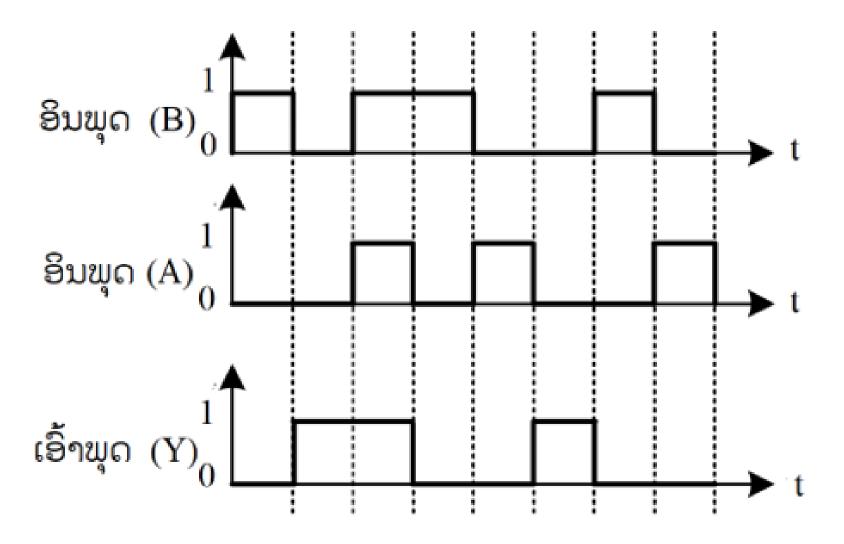
ຕົວຢ່າງ 8: ວົງຈອນລຸ່ມນີ້ ເມື່ອປ້ອນສັນຍານເຂົ້າທີ່ອິນພຸດ A & B ດັ່ງສະແດງ ໃນຮູບ (ກ) ຈະໄດ້ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມຂອງເອົ້າພຸດແນວໃດ ?

ຮູບທີ່ 2.35 ວົງຈອນ ແລະ ຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມອິນພຸດຕາມຕົວຢ່າງ 8

ពោ:

ຈາກຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງເອັກຄຣູຊີຟ-ນໍເກດ ເມື່ອມີອິນພຸດຫັງ 2 ຂາມີລະດັບໂລຈິກ ເປັນ 0 ຫຼື ເປັນ 1 ຄືກັນ ເອົ້າພຸດກໍ່ຈະມີລະດັບໂລຈິກ 0 ເມື່ອອິນພຸດຫັງສອງຂາມີລະດັບເປັນໂລ ຈີກ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເອົ້າພຸດຈະເປັນ 1 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອນຳສັນຍານອິນພຸດ A ແລະ B ມາພິຈາລະນາ ໃນແຕ່ລະຊ່ວງເວລາທີ່ມີການປ້ອນລະດັບໂລຈິກເຂົ້າອິນພຸດ ຈະສາມາດຂູງນຮູບຄື້ນໄດອະແກຣມ ເວລາໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຮູບທີ່ 2.36 ວົງຈອນ ແລະ ຮູບຄື້ນເອົ້າພຸດຕົວຢ່າງ 8

2.3 ການປະຍຸກໃຊ້ເກດທິດແທນ (Universal Gate)

ການອອກແບບວົງຈອນ ໂລຈິກເກດບາງຄັ້ງ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີການນຳເອົາ ໂລຈິກເກດບາງ ຊະນິດມາໃຊ້ທຶດແທນເກດຊະນິດອື່ນເຊັ່ນ: ການໃຊ້ແນນເກດມາແທນນ໋ອດເກດເປັນຕົ້ນ. ເພື່ອຫຼຸດ ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດ ຫຼື ຈຳນວນຂອງໄອຊີທີ່ໃຊ້ໃນວົງຈອນ ການໃຊ້ທົດແທນຈະເປັນການນຳ ເອົາເກດມາຕໍ່ຮ່ວມກັນເພື່ອໃຫ້ທຳງານຕາມທີ່ເຮົາຕ້ອງການໂດຍການແບ່ງເປັນ 3 ວິທີຄື: ການຕໍ່ ເກດຢູ່ເອົ້າພຸດ, ການຕໍ່ເກດຢູ່ອິນພຸດ ແລະ ການຕໍ່ເກດຫັງຢູ່ອິນພຸດ ແລະ ເອົ້າພຸດ. ສຳຫຼັບເກດທີ່ ນີຍົມມາໃຊ້ເຮັດໜ້າທີ່ແທນເພື່ອຫຼຸດຈຳນວນໄອຊີຈະມີຢູ່ 2 ຊະນິດຄື: ແນນເກດ ແລະ ນໍເກດ ຊຶ່ງ ເອີ້ນວາ: ການຕໍ່ເກດອະເນກປະສົງ.

2.3.1 ການໃຊ້ເກດທົດແທນຈາກແນນເກດ

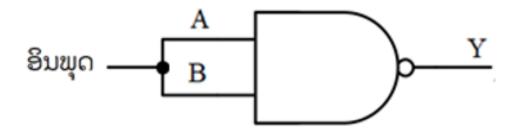
ແນນເກດສາມາດນຳໄປໃຊ້ແທນເກດຕ່າງໆໄດ້ເຊັ່ນ: ນ໋ອດເກດ, ອໍເກດ, ແອນເກດ, ນໍເກດ ໂດຍການໃຊ້ແນນເກດພູງຊະນິດດູງວ ຊຶ່ງສາມາດໝີຈາລະນາໂດຍການໃຊ້ຕາຕະລາງຄວາມຈິງ ຂອງໂລຈິກເກດທີ່ຕ້ອງການຫາ ຈາກນັ້ນແມ່ນທຳການປ່ຽນຕາຕະລາງຄວາມຈິງທີ່ຕ້ອງການນັ້ນໃຫ້ ຢູ່ໃນຮູບວົງຈອນໂລຈິກທີ່ສ້າງຂຶ້ນຈາກນັ້ນເກດ.

ກ. ການສ້າງນ໋ອດເກດຈາກແນນເກດ

ສົມຜົນບູສິນແມ່ນ $Y = \overline{A}$ ຕາຕະຕາງຄວາມຈິງຂອງນ໋ອດເກດດັ່ງຕາຕະລາງທີ 2.10 ດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອຕ້ອງການປ່ຽນແນນເກດເປັນນ໋ອດເກດ ຊຶ່ງມີອິນພຸດ 1 ຂາ ສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການ ຕໍ່ຂາຫັງສອງຂອງແນນເກດເຂົ້າກັນດັ່ງຮູບທີ 2.37 ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ໄດ້ຕາຕະລາງຄວາມຈິງໃໝ່ດັ່ງຕາຕະລາງທີ 2.11.

ຕາຕະລາງທີ 2.10 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງນ໋ອດເກດ

INPUT	OUTPUT
A	Y
0	1
1	0

ຮູບທີ່ 2.37 ການສ້າງວົງຈອນນ໋ອດເກດດ້ວຍແນນເກດ

ຕາຕະລາງທີ 2.11 ຄ່າຄາວມຈິງວົງຈອນນ໋ອດເກດທີ່ໄດ້ຈາກການສ້າງຈາກແນນເກດ

INPUT		OUTPUT
A	В	Y
0	0	1
1	1	0

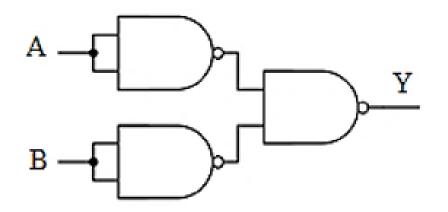
ຈາກຕາຕະລາງທີ 2.11 ຈະເຫັນວ່າການປ່ຽນແປງ ໂລຈິກດ້ານອິນພຸດຈະທຽບເທົ່າຕາຕະລາງ ຄວາມຈິງຂອງນ໋ອດເກດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສາມາດນຳມາໃຊ້ແທນນ໋ອດເກດໄດ້.

ຂ. ການສ້າງອໍເກດຈາກແນນເກດ

ສົມຜົນບູລິນຂອງອໍເກດແມ່ນ Y = A+B ແລະ ຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງອໍເກດສະແດງ ດັ່ງຕາຕະລາງທີ 2.12 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອຕ້ອງການປ່ຽນແນນເກດເປັນອໍເກດ ສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການ ຕໍ່ຂາຫັງສອງຂອງແນນເກດເຂົ້າດ້ວຍນ໋ອດອໍເກດ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃໝ່ດັ່ງຮູບທີ 2.38.

ຕາຕະລາງທີ 2.12 ຄ່າຄວາມຈິງຂອງອໍເກດ

INPUT		OUTPUT
A	В	Y
О	О	О
О	1	1
1	О	1
1	1	1

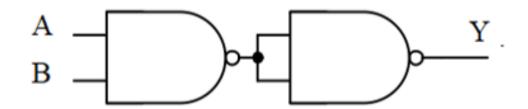
ຮູບທີ່ 2.38 ການສ້າງວົງຈອນອໍເກດດ້ວຍແນນເກດ

ຄ. ການສ້າງແອນເກດຈາກແນນເກດ

ສົມຜົນບູລິນຂອງແອນເກດແມ່ນ Y = A.B ແລະ ຕາຕະລາງຄວາມຈິງຂອງແອນເກດ ສະແດງໄດ້ດັ່ງຮູບທີ 2.13 ດັ່ງນັ້ນ, ຕ້ອງການປ່ຽນແປງແນນເກດເປັນແອນເກດ ສາມາດເຮັດໄດ້ ໂດຍການຕໍ່ຂາເອົ້າພຸດຂອງແນນເກດເຂົ້າດ້ວຍກັນນ໋ອດເກດ ແອນເກດທີ່ສ້າງຈາກແນນເກດດັ່ງ ຮູບທີ 2.39.

ຕາຕະລາງທີ 2.13 ຄ່າຄວາມຈິງແອນເກດ

INPUT		OUTPUT
A	В	Y
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

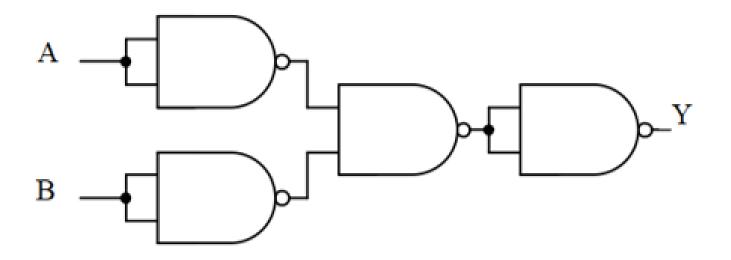
ຮູບທີ່ 2.39 ການສ້າງວົງຈອນແອນເກດດ້ວຍແນນເກດ

ງ. ການສ້າງນໍເກດຈາກແນນເກດ

ສົມຜົນບູສິນຂອງນໍເກດແມ່ນ $Y=\overline{A+B}$ ແລະ ຕາຕະລາງຄ່າຄວາມຈິງຂອງນໍເກດ ສະແດງດັ່ງຕາຕະລາງທີ 2.14 ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອຕ້ອງການປ່ຽນແນນເກດເປັນນໍເກດ ສາມາດເຮັດໄດ້ ໂດຍການຕໍ່ຂາເອົ້າພຸດຂອງແນນເກດດ້ວຍນ໋ອດເກດ ນໍເກດທີ່ສ້າງຈາກແນນເກດດັ່ງຮູບທີ 2.40.

ຕາຕະລາງທີ 2.14 ຄ່າຄວາມຈິງໃໝ່ຂອງນໍເກດ

2			
	INPUT		OUTPUT
	A	В	Y
	0	0	1
	0	1	0
	1	0	0
	1	1	0

ຮູບທີ່ 2.40 ການສ້າງວົງຈອນນໍເກດດ້ວຍແນນເກດ